

Azərbaycan folklorunun problemləri müzakirə olunub

AMEA-nın Əsas binasında Folklor İnstitutunun təşkilatçılığı ilə "Azərbaycan folklorunun funksional strukturunun multidisiplinar problemləri və perspektivləri" mövzusunda respublika elmi konfransı keçirilib.

Tədbir **AMEA-nın vitse-prezidenti, akademik İsa Həbibbəylinin** giriş nitqi ilə başlayıb. Son illər Azərbaycan folklorşünaslığını milli ictimai-humanitar elmlər çərçivəsində xüsusi inkişaf edən sahələrdən biri kimi qiymətləndirən akademik bu istiqamətdə AMEA-nın Folklor İnstitutunun fəaliyyətinin tədqirəlayiq olduğunu bildirib.

AMEA-nın vitse-prezidenti qeyd edib ki, Azərbaycan folkloru xalqımızın milli-mənəvi dəyərləri olduğu üçün bu sahənin müxtəlif aspektlərdən tədqiqi yalnız elmi deyil, həm də ümumictimai mənə kəsb edir. Akademik folklorun funksional struktur aspektindən multidisiplinar tədqiqinin müasir humanitar elmlərin nəzəri-metodoloji axtarışları baxımından xüsusi əhəmiyyət daşıdığını vurğulayıb: "Hazırda multidisiplinar araşdırmalar Azərbaycan elminin əsas prioritetlərindən biridir. Özündə xalqın tarixi təcrübəsini, mifik görüşlərini, dini inanclarını, estetik baxışlarını əks etdirən folklorun multidisiplinar tədqiqi xüsusilə zəruridir. Çünki xalqın bütöv mahiyyətinin hərtərəfli şəkildə təəssüm olunduğu folklor xəzinəsi multidisiplinar yanaşma olmadan, kompleks tədqiq oluna bilməz".

Sonra Folklor İnstitutunun direktoru, **AMEA-nın müxbir üzvü Muxtar İmanov** çıxış edərək konfransın əhəmiyyətinə toxunub. Azərbaycan folklorşünaslığında folklorun nəzəri aspektdən araşdırılmasının mühüm istiqamətlərdən biri olduğunu deyən M.İmanov hazırda folklorun tamamilə yeni məzmun kəsb etdiyini vurğulayıb: "Folklor yalnız yaddaşlardan toplanmış və arxivlərdə saxlanılan, yaxud da nəşr olunmuş folklor külliyyatlarında əks olunan milli irs kimi başa düşmək doğru deyil. Folklor bu gün də canlı kommunikasiya prosesində yaşamını davam etdirən mühüm bir mədəni təsisədir. Bu mədəni təsisə müasir informasiya kommunikasiya texnologiyalarının, virtual mədəni mühitin inkişafı ilə şərtlənərək indi tamamilə yeni məzmun kəsb edib. Ona görə də folklorun prosessual təbiəti yalnız funksional struktur aspektindən tədqiq olunarkən bu xüsusiyyətlər araşdırmaya cəlb oluna bilər".

Konfransda **filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Sərxan Xavərinin** "Folklorun funksional strukturunun multidisiplinar analizi" mövzusunda məruzəsi dinlənilib. Alim məruzəsində folklorun funksional struktur aspektindən öyrənilməsinin zəruriliyinin bir tərəfdən folklorun

öz daxili təbiəti, digər tərəfdən isə onun müasir sosial-mədəni proseslərdə və virtual mühitdə fəal iştirakı ilə bilavasitə bağlı olduğunu qeyd edib. S.Xavəri məruzəsində folklorun funksional struktur aspektindən araşdırılması istiqamətində dünya elmi təcrübəsinin nəzəri qənaətlərini ümumiləşdirərək, onların əsasında folklorun sintaqmatik, paradiqmatik, diaxron, sinxron istiqamətlər üzrə struktur xüsusiyyətləri barədə nəzəri qənaətlərə yer verib.

Daha sonra tədbirdə **filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Hikmət Quliyev** "Ənənəvi folklorun virtual folklorlara: evolucion yanaşma, problem və perspektivlər" mövzusunda məruzə ilə çıxış edib. Alim bildirib ki, müasir dünyada informasiya-kommunikasiya texnologiyaları hesabına insanlar arasında ünsiyyətin yeni modellərinin meydana gəlməsi, eləcə də fiziki reallığa alternativ olaraq virtual reallığı ortaya çıxması bütövlükdə insan və onun yaradıcılıq imkanlarına da təsir edib. Bu proses

kommunikasiya ilə bağlı olan folklorun da mahiyyətini dəyişib, ənənəvi folklorun virtual folklorlara keçid baş verib. Folklorun canlı orqanizm kimi bütün dövrlərdə baş verən prosesləri təzahür etdirmək potensialına malik olduğunu, xüsusilə texnoloji mühitin imkanları və şərtləri daxilində texnokulturoloji proseslərin getdiyini vurğulayan H.Quliyev belə şəraitdə onun əvvəlki dövrlərdən tamamilə fərqli məzmun kəsb etdiyini qeyd edib. Məruzədə internet və folklor münasibətlərinin tədqiqi təcrübəsindən, virtual folklorun meydana gəlməsi və xüsusiyyətlərindən, həmçinin problemin nəzəri-metodoloji aspektlərindən bəhs olunub. Məruzəçi qeyd olunan problemlərin araşdırılması ilə bağlı bir sıra təkliflər də irəli sürüb.

Tədbirdə "Mənə axtarışı müstəvisində psixozanaliz və folklor" mövzusunda məruzə ilə çıxış edən **filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Səfa Qarayev** psixozanalitik metodun folklor araşdırmalarına gətirdiyi yeni baxış bucağından söhbət açıb. O bildirib ki, ilkin dövrlərdə kliniki metod kimi meydana gələn bu nəzəriyyə tədricən inkişaf edərək müxtəlif mədəni fakt və yaradıcılıq aktlarının semantik məzmunun öyrənilməsində müstəqil metoda çevrilib. İlk dəfə olaraq 1928-ci ildə folklor və psixozanaliz probleminin əhəmiyyətinə diqqət yetirildiyini deyən alim uzun müddət folklorşünasların bu problemə ciddi yanaşmadığını və mövzunun diqqətdən kənar qaldığını vurğulayıb.

Məruzələr dinlənildikdən sonra mövzular ətrafında geniş müzakirə aparılıb, konfrans iştirakçılarının maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

Tədbirin yekununda folklorun funksional strukturunun multidisiplinar aspektlərinin öyrənilməsinin zəruriliyi vurğulanıb.